

INTEGRUOTO VADOVĖLIO „JAUNAS IR PILIETIŠKAS“ RECENZIJA

„Jaunas ir pilietiškas“ - tai fenomenais grįsto ugdymo paradigma parengtas skaitmeninis vadovėlis, kuris remiasi etikos, geografijos, istorijos, gyvenimo įgūdžių mokomųjų dalykų jungčių paieškomis. Vadovėlis skirtas 5 – 8 klasių mokiniams ir yra parengtas pagal atnaujintas bendrąsias ugdymo programas, vadovėlis sudarytas iš 12 temų.

Vadovėlio temos apima labai platų spektrą: nuo asmenybės tapimo, asmeninių vartojimo įpročių iki globalių ekologinių problemų, dirbtinio intelekto, medijų raštingumo. Parinktos temos yra aktualios šiuolaikinio pasaulio tikrovei, skatina kritiškai ir vertybiškai permąstyti savo kasdieninį santykį su aktualizuojamomis temomis / reiškiniais.

Vadovėlyje pateikiamos užduotys atliepia įvairius mokinių mokymosi stilius. Vizualinį mokymosi stilių išpildo tai, jog kiekviena vadovėlio tema turi vizualiai žaismingą apibendrinamąją infografiką, kuris leidžia aiškiai perteikti sudėtingą informaciją, pabrėžti svarbiausius faktus ir sąvokas, palyginti duomenis. Kiekvienos pamokos metu galima rodyti situacinį animacinį filmuką, o pagal pateikiamus minčių žemėlapių šablonus mokiniai gali patys individualiai sustruktūruoti pateikiamą informaciją, tokiu būdu, skatinamas praktinis įgūdis abstrahuoti vaizdiškai ir garsiškai gauną informaciją. Beje, vadovėlio užduotys vizualiai pateikiamos imituojant susirašinėjimus socialiniuose tinkluose, mokiniai gali teorinę vadovėlio informaciją susieti su savo kasdienybe ir įpročiais. Loginį mokymosi stilių išpildo minėtas minčių žemėlapių metodas, pateikiami infografikai, situacijų palyginimai, lentelės. Audialinį mokymosi stilių dalinai atliepia tai, jog kiekvienos pamokos metu galima rodyti situacinį animacinį filmuką, o kinestetinį mokymosi stilių iš dalies realizuoja vaidmenų žaidimas „Kodėl mainosi šalys?“ temoje „Mainai“. Gausu asmeninio ir tarpasmeninio mokymosi stiliaus užduočių, mokiniai gali dirbti individualiai, porose arba grupėse.

Mokomojoje priemonėje didelis dėmesys skiriamas refleksijai, tai leidžia mokiniui asmeniškai pasimatuoti įgytas žinias, gebėjimus, apmąstyti savo asmeninę poziciją keliamo klausimo atžvilgiu. Džiugu, kad galima permąstyti vadovėlio informaciją naudojant skirtingus refleksijos būdus, įtraukiant ir skaitmeninį grįžtamojo ryšio įrankį *Reflektus*.

Įvairios vadovėlio užduotys ir pateikiami šiuolaikiški pavyzdžiai padeda mokiniams taikyti teorinę žinių medžiagą praktikoje, skatina aktyvų mokymąsi. Pagrindinės užduočių sąvokos paryškintos, pateikiamas mokiniui suprantamas sąvokos paaiškinimas.

Vadovėlio patrauklumą didina ir tai, jog prie visų mokiniams skirtų užduočių mokytojui pateikiamos metodinės užduočių atlikimo rekomendacijos, kuriose yra įvardinti užduočių atlikimo etapai bei informacija, kokius mokinio gebėjimus pateikiama veikla lavina. Beje, yra nurodomi ir užduočių atlikimo laiko intervalai, kurie leidžia mokytojui efektyviau valdyti pamokos laiką ir veiklas.

Kalbant apie tobulintinas vadovėlio puses, mano nuomone, pateikiamos temos neturi struktūrinių koncentrų, temų parinkimas atrodo kiek padrikas. Būtų galima išgryninti ir sustruktūruoti turinį pagal probleminius laukus, vieną iš probleminių laukų galėtų sudaryti šios temos - „Gyvenimas: realus ar virtualus“ ir „Robotas irgi žmogus“.

Pamokų planuose nurodomos lavinamos kompetencijos, norėtusi aiškumo, kaip ir kokią kompetenciją lavina konkreti temos užduotis. Pastebėtina, kad kai kuriose temose nurodyta labai daug kompetencijų, tačiau kyla klausimas ar jos visos efektyviai lavinamos. Pavyzdžiui, temoje „Tapk atsparus melagenoms!“ nurodomos ugdomosios pažinimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, skaitmeninė, pilietiškumo kompetencijos, tačiau temoje nurodytos veiklos didžiąja dalimi lavina tik pilietiškumo ir pažinimo kompetencijas.

Skaitmeninė vadovėlio forma atveria daug galimybių ir jomis yra pasinaudota, tačiau įtraukus daugiau užduočių, atliepančių audialinį ir kinestetinį mokymosi stilius bei papildžius vadovėlį interaktyviomis skaitmeninėmis įtraukiojo ugdymo priemonėmis, jo pritaikomumas būtų dar universalesnis.

Apibendrinant, nepaisant išsakytų pastebėjimų, šis vadovėlis yra vertinga mokymo(si) priemonė, kuri formos ir turinio prasme yra šiuolaikiška ir patraukli mokiniams bei mokytojams.

Recenzentas
Gintaras Inta

